

הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ יִצְחָק לְבָבוֹתָי וְיִצְחָק לְבָבוֹתָי
נֶאֱמַר הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ יִצְחָק לְבָבוֹתָי

שבת

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

לְבַבְךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יִצְחָק לְבָבוֹתָי
נֶאֱמַר הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ יִצְחָק לְבָבוֹתָי

פרשת ויחי

אור להביות הלב של איש ישראל
בעור מאד עי לב השמים לה'
יחברך, ואין סוף ואין תכלית לתשוקתו

לבב חכמה

מושגים בחסידות

הכנת קלי' עשיו וישמעאל על ידי יעקב סוד המשפט

קלי' עשיו וישמעאל - "ועל חרבך תחיה",
"ויהי רובה קשת" / הכנתם על ידי יעקב
סוד המשפט "בחרב ובקשת" - חרב וקשת
התפילה

כבר נתבאר שכדי לזכות לדרגת התפילה הנמשכת ממקור
חיותו של משיח, צריכין לה' ב' תנאים: שמירת הברית,
ותיקון הדעת שידע איך ללחום עם החרב ולא יטה לימין
או לשמאל. וכבר נתבאר [לפי ביאור מוהר"ת] שעומק ענין
ההטייה לימין היינו שנופל בלבי' 'מחשבות זרות' וטעויות
שנמשכות מימין, דהיינו מקלי' ישמעאל שהוא חסד דקלי'
שמחליש את התפילה, ובפרט ריבוי התפילה, כשרואים כבר
את צמיחת הישועה, ומפתה אותנו כי כבר שמע א-ל ואין
צורך עוד בתפילה. והטייה לשמאל, היינו המחשבות זרות
הבאים מקלי' עשיו שהוא גבורה דקלי' שכופו לגמרי בכח
התפילה ומחליש את התפילה בזה שאנו רואים שאנו צועקים
ואין אנו נענים [תיקן].

ומי זה שעומד להכניע שתי הכוחות דסט"א ה' הללו? - דרגת יעקב
אבינו ע"ה שכן הוא בסוד מידת התפארת, סוד המשפט, שהוא
עמודא דאמצעי'תא ביה שהוא כלול מחסד וגבורה. ודרגת יעקב
היא היא שמכנסת אצל האישי הישראלי שעומד ללחום עם חרב
תפילתו בהירות הדעת, שמצד אחד יאמין שהש"ת שומע ומקבל
התפילות כי גדול ה' ורב להושיע, ומאידך גם ידבה ויפציר בתפילה
אשר היא בונה את הכלים לקבל בהם את השפע.

וזה סוד שני סוגי כלי זיין שרכש יעקב, הלא הם ה"חרב" וה"קשת",
שהם ה"תפילה" [שבחו של מקום] וה"בקשה" [שאלת צרכין]. כי
יעקב שהוא בסוד המשפט קולע אל השערה, ומזמר עריצים ומכירת
הקוצים מימין ומשמאל. שכן, על ידי "קשת" תפילתו של ריבוי בקש"ת
צרכי, הרי הוא מכניע את ישמעאל שהוא "קשת" דקלי' וככתוב אצלו
"ויהי רובה קשת". וב"חרב" תהילתו תפילתו מכניע את קלי' עשיו
העומד לשמאלו לקלקל תפילתו ידי ה"חרב" דקלי' וככתוב "ועל חרבך
תחיה" [ונצין בזה במהרה"א"ר ב"ב דף קכג].

ואכן ה"פי שניים" הזה, שהוא כח התפילה, נתן יעקב ליוסף שמידתו
היא שמירת הברית, וככתוב בפרשתנו "אני נתתי לך שכם אחד על
אחיך" שהוא הבכורה (עי רש"י) "אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי
ובקשתי", כי דרגת יעקב היא זה שמעמדת ומבססת את התפילה
ומנקה אותה מקלקולי המחשבות זרות שמפריעות את התפילה.

כי משפט הוא עמודא דאמצעי'תא, היינו שקולע עם כלי זינו
אל המקום הצר, ואינו מטה לימין ולא לשמאל, אלא לאמצע.
ובשביל זה קיבל יוסף את הבכורה דוקא מיעקב, כמו שכתוב
"ואני נתתי לך" וכי "אני דייקא, שהוא בחינת משפט" (ליקוטי
מוה"ר"ן, ב).

עם לבבי אשיחה

להפוך את היגון ואנחה לשמחה!

"מעשה אבות סימן לבנים", וכשם שיעקב אבינו חי חיים טובים דווקא בארץ מצרים, כך גם
אנחנו צריכים לחיות חיים של שמחה דווקא במקום של היגון והאנחה...

ר' מנחם: אני כבר מחכה בכליון עיניים שתעבור התקופה הזאת.

רבי שמחה: איזה תקופה?

ר' מנחם: אני עובר עכשיו תקופה קשה, עם כל מיני עניינים הגורמים לי צער ועיצובון. ואני ממתין בכליון עיניים שכבר יגיעו זמנים טובים יותר.

רבי שמחה: ומה אתה עושה בינתיים?

ר' מנחם: ממתין...

רבי שמחה: אתה לא מנסה לשמח את עצמך קצת?

ר' מנחם: אין לי כח כעת ל'שמחה'. אני מחכה לזמנים טובים יותר, שיהיה לי קצת יותר קל לשמוח.

רבי שמחה: אני מציע לך לראות מה שמוהר"ת כותב על הפסוק הראשון של פרשת השבוע.

ר' מנחם: אולי תואיל בטובך לומר לי זאת בע"פ.

רבי שמחה: הנה הספר לפנינו. הבה נלמד יחד:

"וזה בחינת יחיה יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה, ומבואר בדברי רבותינו ז"ל במדרש רבה ובפרט בזוהר הקדוש בפרשה זאת שאותן שבע עשרה שנה היו עיקר ימי חייו שחי בשמחה ונחת, כמו שאיתא שם בזוהר הקדוש. ולכאורה תמוה הדבר, שכשהיה יושב בארץ ישראל לא ישב בשלוה, ובארץ מצרים שהוא מקום טמא, שאז התחיל גלות מצרים שמיררו את חייהם, שם דייקא ישב בשלוה?! אך כל זה הוא ענין 'ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה', שעיקר שלימות השמחה בו יתברך, שזה עיקר החיות, הוא: כשמתגברין לחטוף את היגון ואנחה להפכו לשמחה!" (ליקוטי הלכות, הודאה ו, נא).

ר' מנחם: מה זה אומר ליי?

רבי שמחה: זה אומר לך ולי ולכל יהודי, שאם אנחנו חושבים שרק כשיגיעו הזמנים הטובים, אז נשתדל להיות בשמחה - עלינו לדעת שהאמת היא, שאדרבא ואדרבא, הזמן המושלם ביותר לחיות בו חיים טובים ושמחים, הוא דווקא כשאנו נמצאים במצב של 'יגון ואנחה', ושם אנו מתגברים בכל עוז ותעצומות החיות ולשמח את עצמנו.

שכן, מעשה אבות סימן לבנים, וכשם שיעקב אבינו לא זכה לשלימות חיותו ושמחתו אלא דווקא בהיותו במצרים, כך גם אנו, צריכים לידע ולזכור ששלימות השמחה והחיות היא כשיוודעים איך לחיות חיים טובים ושמחים בתוך תוקף חשכת ערות הארץ!

ר' מנחם: דברים נפלאים מאד. השאלה היא רק, איך אני מצליח לקיים אותם...? תכל"ס, יש לי כעת כ"כ הרבה דברים שמצערים ומעציבים אותי. כיצד אני יכול להסיח דעתי ולשכוח מהם?

לא מספיק להיות בבחינת 'מנשה', צריך להיות גם בחינת 'אפרים'...

ר' מנחם: לא הבנתי למה ירמזון דבריך על אפרים ומנשה.

רבי שמחה: מוהר"ת פה בהמשך ההלכה מסביר, שיוסף הצדיק הוא זה ששלחו אלקים למחיה, בכך שהורידו למצרים, ערות הארץ, והוא סלל לכל ישראל אחיו את הדרך והכח שיוכלו להחיות עצמם גם בעת ירדתם למצרים. שגם כשיהודי יפול למקום של טומאה ועצבות, יגון ואנחה, יוכל לשמח את עצמו בה' אלוהיו ולהידיק בו.

ויוסף זה היו לו שני בנים: מנשה ואפרים. "מנשה" נקרא על שם "כי נשני אלקים את כל עמלי ואת כל בית אבי" - אשר זה מרמז על כך, שהאדם "שוכח" את כל עמלו וצעריו, ומחיה ומשמח את עצמו. אך אין די בכך, אלא צריכים גם את "אפרים" שנקרא על שם "כי הפרני אלקים בארץ עניי", אשר זה מרמז על כך, שלא די שהאדם שוכח את עניו ועמלו, אלא אדרבא, הופך את ארץ עניו למקום של שמחה ופריין!

וכלשון מוהר"ת נא:

"וזה בחינת מנשה ואפרים, מנשה בחינת 'כי נשני אלקים את כל עמלי', בחינת העמל והיגון. אפרים 'כי הפרני אלקים בארץ עניי'. שלא די שזכה לצאת מהעבודתו שהוא בחינת עצבון, עמל ויגון, ובחסדו יתברך נשני ה' את כל עמלי. אף גם 'הפרני אלקים בארץ עניי', זהו בחינת התהפכות העניות והעצבות לשמחה" (שם, סעיף נו).

ר' מנחם: איך עושים את זה? כיצד 'מהפכים' את היגון ואנחה לשמחה?

רבי שמחה: הופכים את הסיבה של העצבות לסיבה של שמחה; דווקא כשאני רואה את עוצם ריחוקי, אני מתחיל להעריך יותר שעל אף הכל ה' עושה אתי חסדים נפלאים שכאלה!

הייתי מאריך יותר, אך המקום שלנו בגיליון נגמר, ולכן לא נשאר לי אלא להפנות אותך ואת שאר הקוראים לדברי מוהר"ת שם בליקוטי הלכות. טעמו וראו כי טוב ה'.

שימו לב! זהו עיקר מצות השמחה - לחיות שמח כל כך עד שיחפץ היגון ואנחה לשמחה! (ליקוטי הלכות)

אם זכרתך על יצועי

בס"ד החל מהשבוע נתחיל לעסוק לבאר את 'סדר היום' מתחילתו ועד סופו, ע"פ המתבאר בספרי רבינו. כשהשבוע נתחיל מ"שינת הלילה", אשר היא ההתחלה הנכונה להשכמת הבוקר.

זמן שינה:

א. החצי הראשון של הלילה, אין זמנו אלא לשינה (כפי שמבואר הרבה בליקוטי הלכות). ויש למהר ללכת לישון, למען יוכלו לקום בחצות הלילה, להתאבל על החורבן, ולעסוק בתורה ותפילה ועבודת ה'.

ב. וכך היה רגיל הרה"צ ר' שמואל שפירא זצ"ל לומר: יותר ממה שמדברים על קימת חצות, יש לדבר על הזהירות ללכת לישון מוקדם. כי רק כך אפשר לקיים עצת רבינו ולקום בחצות. (וכשראה קונטרס שנתחבר על מעלת קימת חצות, ענה ואמר: את העיקר שכחו לציין - שצריך לישון מוקדם...)

ג. וידוע שהרה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק זיע"א היה ישן מיד בתחילת הלילה עד חצות, והיה אומר שבחצי הלילה הראשונה אין שום עליה לתורה ולתפילה השמימה, רק אחר חצות דוקא (שער הגלגולים החדש ח"ב, שנדפס ע"י בנו של התפארת שלמה).

ד. ודבר מבהיל כתב ה"חסד לאברהם" (ה"ה המקובל האלקי ר' אברהם אזולאי), שהתורה אשר האדם לומד בחצי הלילה הראשונה, מסוכנת. ואם אינו נקי כפים ובר לבב, אזי התורה שלומד אז, נדחית ואינה מתייחדת למעלה. וזה לשונו:

"הנה כל עסק התורה שהאדם עוסק בתחילת הלילה עד החצי, היא מסוכנת! כי כמו שהנשמה היא מסתכנת, אם כשירה תעלה, ואם נטמאת היא תדחה, כמ"ש מי יעלה ומי יקום... וכשנשמתו ח"ו נדחית, אז תורתו גם כן נדחית ואינה מתייחדת למעלה, כיון שאינו נקי כפים ובר לבב!"

ה. ואע"פ שבדואי אין לראות בדברים אלו סיבה לחלישות הדעת, לאלו שיש להם

זרזים מקדימים:

א. ואכן, אחר ערבית היו אנ"ש נמנעים מלהתעסק בשום דבר, והיו ממהרים לישון, למען יוכלו לקיים עצת רבינו ולקום בחצות.

ב. והרבה מאנ"ש נהגו לאכול סעודת הערב קודם תפילת ערבית [בין מנחה למעריב, או לפני מנחה-מעריב], כדי שיוכלו לישון תיכף אחר ערבית (שיש"ק). וכמו שכתב ה"ראשית חכמה" (שער הקדושה פרק ז'): "טוב לו שיאכל ביום קודם הלילה לפחות שעה אחת, כדי שיהיה זמן לעיכול המאכל ולא יתרבה לו השינה בקומו בחצות".

ג. כמו כן, היו מאנ"ש, שהיו קוראים 'קריאת שמע שעל המטה', תיכף אחר תפילת ערבית, בבית הכנסת. למען לא יימשכו בדיבורים בחזרת הביתה, ויוכלו לישון תיכף ומיד (שיש"ק ד, קמב).

ד. גם דברים שבקדושה, יש להתחכם ולעשותם בזמן אחר, כי מעלת קימת חצות אין לתאר, וחבל להפסידו.

ה. ולדוגמא: את ההילולא של רבי אברהם ב"ר נחמן זיע"א, היו בני חבורתו באומן, עורכים אחר קומם בחצות לילה, ולא אחר תפילת ערבית, כדי שלא להפסיד קימת חצות (שיש"ק ו, קסז).

ו. אמנם, כשנוגע הדבר לחינוך הילדים, יאחר זמן שינתו, אף על פי שמחמת זה יכבד עליו יותר לקום בחצות. כאשר ראינו אצל מוהרנ"ת שאף על פי שהקפיד מאד על קימת חצות, היה ממתין לילדיו עד שובם הביתה, כדי לברך עמהם ברכת המזון ולקרוא עמהם קריאת שמע שעל המטה (שיש"ק א, תרלו).

ז. כמו כן מצאנו אצל מוהרנ"ת שלצורך קירוב נפשות לעבודת ה', היה מבלה עם בני אדם, ומדבר איתם בעבודת ה', כמה שעות בתוך הלילה (כמסופר ב"טובות זכרונות").

ח. ולמעשה: עלינו לדעת, שיש להתעקש בכל מחיר ללכת לישון מוקדם, כי זהו סוד ההצלחה בקימת חצות. אך מאידך, צריך ישוב הדעת, לוותר על כך במקום הצורך, לכבוד השם יתברך.

סדרי לימוד בלילה. כגון: בחורי ישיבות, או אברכים שלומדים אחר ערבית, או עובדי ה' שנוהגים להיות ערים משך כל הלילה.

אעפ"כ הבאנו דברים אלו לחדד את הענין, עד כמה נכון וראוי שיקבע האדם לעצמו, לילך לישון תיכף אחר ערבית, "ולא כמו שנוהגין כמה אנשים חכמים בעיניהם, שניעורים בתחילת הלילה עד אחר חצות, ואחר כך ישנים על מיטתם. על זה אמר מרן דודי רבינו העל עטרת צבי מזידיטשוב זצ"ל שאין זה דקדושה כלל!" (דמשק אליעזר על הזוה"ק, הקדמה אות סד).

ו. ואגב; מה שאומרים העולם בשם הבעש"ט שכיום צריכים לתקן את חצי הלילה הראשונה, הוא טעות גמור, והוא בניגוד גמור למש"כ בצוואת הריב"ש וספרי תלמידיו מחיוב קימת חצות. ועיין שיש"ק ג, תר"ב) הנוסחא האמיתית.

נהמת לב

שלא יעבור שום לילה בלי קימת חצות

"חצות לילה אקום לתודות לך על משפטי צדקך". מלא רחמים, המעורר ישנים והמקיץ נרדמים, חוס וחמל עלי ופני ברחמיך הרבים שאזכה לקום בכל לילה ולילה בחצות ממש כל ימי חיי. ואזכה להתעורר משנתי בחצות לילה בזריזות גדול, בלי שום עצלות וכבודת כלל. ולא התגבר עלי השנה והתרדמה חס ושלום, ולא יוכל שום דבר למנוע אותי מזה.

תולדות חייו הקדושים של גאון עוזנו מוהרנ"ת זי"ע

ע"פ ספר 'כאש ובמים' באדיבות מכון 'תחלת צבי' • מעבד ע"י הר"ר דוד דגן

כ"ב העולם

שבת בברדיטשוב

בד בבד עם פועליו הנשגבים של רבינו לתיקון העולם, התעוררה מחדש המחלוקת נגדו, באותה תקופה בקיץ תקס"ו. באחד הימים, קרא פתאום רבינו לשני תלמידיו רבי נתן ורבי נפתלי ואמר להם: "סעו למז'בוז' לציון הבעש"ט הקדוש, ובדרככם לשם, הינסו לעיר ברדיטשוב, להרב ר' לוי-יצחק".

מוהרנ"ת ורבי נפתלי לא סבלו מהי סיבת הנסיעה. אם הרבי אומר לנסוע - נוסעים.

הרה"ק מברדיטשוב רחש הערכה מיוחדת למוהרנ"ת, שאותו הכיר מכבר. מתפללי בית-הכנסת בברדיטשוב נהגו הבעש"ט לרבה של העיר, רבי לוי-יצחק, עד שסיים את תפילת ליל שבת, ואז היו ניגשים אליו לברכו בברכת 'גוט שבת'. כשסיים הרב את תפילתו והסיר את משקפיו מעיניו, הביט סביב וחיפש את דמותו של מוהרנ"ת בין הקהל, אך לא ראה אותו, כי עדיין עמד בתפילה. שאל הרב בקול: "היכן נת'לה?" (כן נהג לכתוב בחיבה).

מוהרנ"ת ורבי נפתלי סעדו את סעודת השבת בבית רבי לוי-יצחק. אחר כך התברר שרבינו חזה בעיניו

הקדושות שבאותה שבת יצטרכו להיות שם, כדי לסכל את כוונת מתנגדו הגדול של רבינו לדבר עליו סרה באוזני הרב מברדיטשוב.

בסעודת הבוקר, כשהגישו את קנקן היין אל השולחן, נטל הרה"ק מברדיטשוב את הקנקן ונתן אותו למוהרנ"ת, שהוא יחלק למסובים. היה בכיבוד זה אות לחשיבות. החיבה שהרעיף הרב כל העת על מוהרנ"ת, בלטה לעין כל.

רבי נתן ורבי נפתלי, במסירותם הגדולה לרבינו, לא עזבו את העיר, עד שמילאו את שליחותם נאמנה עד תום. מוהרנ"ת מציין את השתלשלות העניינים באותה שבת, ומוסיף: "הרב מברדיטשוב לא היה לו שום חלק בהתנגדות על רבינו ז"ל, אדרבה, היה אוהב נאמן לרבינו ז"ל ולנו, וקירב אותנו באהבה רבה בהתקרבות נפלא, בפרט אותי קירב ביותר, כי תהילה לא-ל הייתה חשוב ויקר בעיניו מאוד כמפורסם" (השמיטה

מספר ימי מוהרנ"ת, נדפסה בקונטרס 'ימי התלאות' ירושלים תרצ"א).

אחרי שבת, באו דיני העיר לבית הרב והציגו לפניו שאלה הלכתית סבוכה, על מנת שיכריע בה. מוהרנ"ת,

פרק נ"א

שהיה נוכח שם ושמע את השאלה, העלה סברא בעניין, ומכיוון שנהג לשאת אתו תמיד כרך של 'שולחן-ערוך' בתיק הטלית והתפילין וזכר שבכרך המצוי עמו מובאת באחד הפוסקים הסברא שהעלה, פתח את הספר והגישו לרב, שיעיין בו.

עיין הרב מברדיטשוב בכתוב, בתוך כך, הבחין בדף המונח בין דפי הספר, היה זה כתב היד של תורה ד' - 'אנכי', שכתב מוהרנ"ת מפי רבינו. הביט הרב מברדיטשוב בכתוב, ובהגיעו לביאורו של רבינו בפסוק "אם תישא חטאתם, ואם אין - מחני נא" (שמות ל"ב), התפעל מאוד מן הדברים והביע בקול את התפעלותו.

מוהרנ"ת ורבי נפתלי המשיכו בנסיעתם למז'בוז', כשבלבם הודאה לה' שזכו למלא את שליחותם כראוי ולמנוע מהרב מברדיטשוב, שהיה מאוהביו הגדולים של רבינו, לקבל אפילו שמץ מעלילות השקר שהופצו נגדו.

אחרי נסיעת מוהרנ"ת ורבי נפתלי, אמר עליהם הרה"ק מברדיטשוב בפני אנשיו: "טרם ראיתי חסידים האוהבים את רבם כמוהם".

בעקבותיהם של החסידים בדורות שעברו

השמחה היא רפואה לכל החולאת!

הי חסיד הי עניו - היה ר' אפרים ל. אהבתו לרבינו הקדוש ואנשיו לא ידעה גבולות. מלא ענוות חן, ופשיטות ותמימות שאין כמוהו. חיבה יתירה חיבב את ארץ הקודש, אליה כסף והשתוקק לעלות, כדי שיזכה 'להיות יהודי', שאי אפשר להיות כזה בלעדיו, כדברי רבינו בתורה כ'. ואכן זכה לבוא אליה בכל אוות נפש, להתיישב בה ולהיות נאכל בתוכה. מחיבת הקודש, היה מרים כל פסולת ואשפה שהיה רואה בדרך הליכתו בעיר הקודש והמקדש, בהטעימו: "שוקי ירושלים עשויין להתכבד בכל יום, מי יתן והלוואי הייתי זוכה להיות המיסט קערער" של אלו הרחובות והסימטאות הקדושות, לכל הפחות רואה אני זכות לעשות מה שביכולתי, לכבד את הפלטרין של מלך".

כשהיה מזכיר את חוץ לארץ, היה אומר 'להבדיל', וכאשר הזכירה נוות ביתו את מצבם בגשמיות בפולין, ששם היה מרגיש יותר טוב, אמרה לו: שמא אוריה של פולין יותר מתאימה לבריאותך? - נענה ואמר: "חס ושלום, זה בכלל הוצאת דיבה על קדושת ארץ ישראל. אוריא דארץ ישראל היא אוריה הכי טוב ומתאים לכל יהודי", והוסיף: "ובל יאמר שכן חליתי..."

למרות מצב בריאותו, שכאמור לא היה תמיד כ"כ טוב, בפרט לעת זקנותו - לא אבה לילך לרופאים, או לשמוע לעצתם. נאמנים היו עליו דברי רבינו ז"ל שהזהיר להתרחק מהם ורפואותיהם, וכך מסופר:

בראות פעם ר' דוד שעכטער את ר' אפרים ל חולה וחלוש, דיבר על לבו, שייסכים לבוא עמו לרופא. כאשר ענה שאין על מה לדבר, אמר לו ר' דוד: בוא עמי רק להיבדק אצל הרופא, ולא טפל בך. ענה ואמר: כיון שאין כוונתי לתת לו לטפל בך, למה אלך? התעקש ר' דוד והתחנן שיבוא אף על פי כן, וילכו שניהם יחדיו.

כשהגיעו למעון הרופא, נכנסו כאחד, לשאלת הרופא מה מצבו, ענה כי אינו מרגיש בטוב. הוא מסכים להיבדק, אבל אינו מתכנן לשמוע אל כל אשר יאמר. אם כן למה באתם, שאל הרופא. ענה ר' דוד ואמר: בכל זאת כיון שכבר הגענו, אנא תבדקו את מצבו. לאחר בדיקה מקיפה, קבע הרופא: דלקת ריאות מסוכנת יש לכם, חובה לטפל בזה בדחפיות, ואלה מרשמי רפואות הנצרכות לרפואתכם. והפסירי: כך או כך, אינני רואה אותו מאריך ימים יותר משבעה שבועות...

בצאתם קרע ר' אפרים ל את הכל והשליכם, באומרו: אני איך לי אלא דברי בן שמחה, והלוא רופא הנפשות כבר הודיע לנו שהשמחה היא רפואה לכל החולאת! ומאז הוסיף שמחה על שמחתו התמידית ביתר שאת, והאריך ימים עוד שבע שנות שָׁבֵעַ, מלאות בתורה ותפילה בקדושה וטהרה.

ר' אפרים צבי קראקאווסקי ז"ל

המכונה בחיבה ר' אפרים ל. בפטירת אביו שהיה מורה צדק, נבחר ר' אפרים ל למלאות מקומו, בהיותו ת"ח וגאון עצום. התקרב לאורו של רבינו הק' בפשעבור' שבפולין, יחד עם ידידו ר' פנחס' העילוי אשר היה תלמיד בעל האבני נר' מסוכטשוב, על ידי דיבורים פשוטים מענין רבינו ששמעו מהפשוט שבאני"ש ר' נחום שוסטער. היה מפארי קיבוץ אנ"ש בפולין, ואחר כך בקיבוץ הקדוש בירושלים עיה"ק ת"ו, בה היה משתתף בכל שנה, ואף מעורר ומחזק את תלמידיו וידידיו מאנ"ש לבוא על ר"ה.

סיפורו של ר' מ.ז. מכית שמש

הוא כח שהופך דברים שהיו לא אפשריים בכלל - לפשוטים וקלים עד למאד.

וכך כותב רבינו שם: "באמת ראוי לאיש ישראלי שיגמור חפצו ורצונו בכל דבר שבקדושה מכח אל הפועל. ואזי כשחושק מאד באמת, ואינו מקרר דעתו כלל במה שנחשב עליו 'כאילו עשאה' (מחמת האונס שמונע אותו), אזי בוודאי יגמור הדבר ויוציאו מכח אל הפועל, וישבר ויבטל כל המניעות ואונסים. כי הם לא באו רק בשביל החשק, וכשיש לו החשק הראוי לאותו המניעה, כפי גודל מעלת הנחשק, אזי ממילא נתבטל האונס והמניעה".

רבינו מזכיר את המילים 'אינו מקרר דעתו כלל', ואני דמיינתי לעצמי איש עסקים גדול שרוצה לגמור איזו עסקה נחשקת. מרוב שהרצון שלו בוער בקרבו לחתום על חוזה, הוא לא מפסיק לחלום על כך לרגע. אנשים כאלו רגילים במניעות קשות, וכפי שמרגלא בפומייהו, שבשביל להיות איש עסקים חייבים הרבה 'קור רוח' - להמשיך לרצות גם כשהכל נראה שחור.

ריחמתי על אותו ביזנסמן מסכן, שכל מעייניו נתונים לאיזו חנות מסכנה או בית שמחר יכול להתפרק, וחשבתי לעצמי שגם אני חייב להתחיל להשקיע בדברים שחשובים באמת, אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה".

מאז התחלתי ללכת עם העצה של הרבי; בכל פעם שהמניעות התחילו לצוץ, החלטתי שאני עובר ל'מצב רצון', אני קורא לזה: 'רצון קר' - 'קאלטע רצונות', כי למרות שרצון הוא דבר מאד חס ובעור, אבל אני ימשיך לרצות גם כשהבעירה תדעך כיון שהסיכויים להצלחה כבר אפסו לגמרי.

אל מול המניעות הכי קשות בעולם עמדתי עם הרצונות הקרים הללו. לא התרגשתי משום דבר, גם לא ממחשבות שאני לא נורמלי. המשכתי לרצות בכל מצב עוד ועוד, ובסוף מצאתי את עצמי שוב פעם על המטוס בדרך אל הרבי.

היו שני אפשרויות לסיום של ה"מערכה" הקשה בכל פעם: חלק גדול מהפעמים הכל היה פשוט מסתדר להפליא. באורח נס היו מסתדרים דברים קשים מאד, ואז הייתי ממש מתלהב מההשגחה העליונה. אבל היו גם פעמים אחרות, בהם המניעות נשארו כמו בתחילה, אלא שהחשק שאותו חיזקתי והגברתי כל הזמן התעלה מעליהם. עד שראיתי שהם אולי 'מניעות' אבל בכלל לא 'מעצורים', ואז יצאתי שוב פעם לדרכי.

כך הדבר נוהג בכל דבר שבקדושה; בכח הרצון אפשר להתגבר על הכל ולזכות לחיים טובים באמת.

רצונות 'קרים'...

הסיפור הבא נכתב בין שמים וארץ. יצאנו ביחד קבוצת חברים אל עבר הציון המצוינת, בליל האירצייט של מוהרנ"ת. בדרך התגלגלה לה שיחת חברים, בה התחזקנו ביחד בגדולת המקום אליו אנו נוסעים, ובקדושת הצדיק עליו אנו נסמכים.

אחד מהחברים בקבוצה הוא ממש 'יוצא ובא' בחצר הציון; עד שאתה מספיק לשמוע שהוא יצא לדרך, אתה שומע שהוא כבר כאן בחזרה. הסוד שלו סיקרן אותי מאד. אני יודע כמה קשה לי כל יציאה לדרך, כמה מניעות מחמת ממון ושאר טרדות מקיפים אותי מכל צד, והתפלאתי כיצד אותו אברך מסוגל להתגבר על הכל. לא הבנתי כיצד כל פעם שהוא רוצה לנסוע הוא פשוט עושה את זה למעשה, והחלטתי שהגיע הזמן לשאול אותו על כך בגלוי. (כמובן, שאין בכך משום הוראה למעשה מתי וכמה לנסוע, ועיקר המעשה מובא כאן כדי להוציא את הלימוד למעשה מתוכו).

'משה', שאלתי אותו. 'איך אתה עושה את זה?! האם אתה לא בן אדם כמוני וכמו כל אחד אחר פה, איך אתה מוציא לפועל את הרצונות שלך מהר וקל כל כך?!'.

גם לי זה היה קשה זמן רב, השיב משה. 'חשבתי על כך הרבה מאד, התבודדתי על כך והתפללתי המון. בסוף יצאה לי מסקנה שאני הולך איתה הרבה, וגם מחזק בה אחרים'.

'כמו כל אחד', הוא המשיך, 'גם לי יש הרבה מאד מניעות בכל פעם. ומטבע הדברים, כיון שאני נוסע הרבה, מתווספים לכל המניעות הגשמיות גם מניעות מחמת ממון שכמובן מקשים מאד, וגם חלישות הדעת גדולה מאד. אני שואל את עצמי: למה אני היחיד שנוסע תמיד שוב ושוב?! האם זהו מעשה הגיוני?!'.

לעניינינו. באמצע החיפוש אחר תשובה לשאלתי, הגעתי לתורה ס"א שבליקוטי מוהר"ן ח"א, ושם גיליתי מה העצה הכי טובה נגד מניעות. עצה בכיוון הפוך לגמרי מהטבע של האדם, שדוחף אותו להתמודד 'בכח' עם כל מניעה, עצה שמלמדת איך דווקא 'הרצון' החלש,

לב הפרשה

ויאמר קחם נא אלי ואברכם (מח, ט)

תורת 'אזמרה' - ללמד זכות על הכל - עבודה גדולה היא. החיפוש והמציאה של נקודות טובות בכל אחד ובכל מצב, צריכה יגיעה רבה, עד כדי כך שלפעמים אפילו צדיק גדול יחלש כוחו מלמצוא זכות במצב שנראה ללא תקווה. וכפי שמצאנו בבניאים גדולים שה' יתברך הקפיד עליהם, על ענין זה, שלא שמו ליבם ולא ידעו ללמד זכות על כלל ישראל במצבם הירוד.

בזה מפרש מוהרנ"ת (ליקוטי הלכות, תחומין ו, טז) את הויכוח שהיה בין יוסף הצדיק לאביו יעקב אבינו, שבראות יעקב ברוח קדשו את גודל רשעות הרשעים שיצאו ממנושה ואפרים, שאל "מי אלה", שאינם ראויים לברכה כמו שאמרו חז"ל.

אבל יוסף השיב לו: "בני הם", שגם שם יש ניצוצות הקדושים, ובוודאי אפשר למצוא זכות גם בהם. ואכן תיכף נתעורר יעקב אבינו ע"ה לזה, ואמר "קחם נא אלי ואברכם".

זהו איפוא עבודת הצדיק הגדול - בכל דור ובכל מצב, לעורר ולגלות לכל אחד ואחד, ואפילו לגדולים מאוד, שעדיין יש מקום ואופן של צד זכות בכל מצב וענין. וכאשר זוכים לחתור ולגלות את הנקודה הטובה, מעלים את האדם והעולם כולו לכף זכות.

להבעיר את האש

במוצאי שב"ק נערך בארה"ב הכינוס האדיר "להבעיר את האש", בו הבעירו בלבבות אברכי אנ"ש שבאדמת אמריקה את אשו הגדולה של רבינו הקדוש.

לכינוס נאספו ונאו למעלה מ-500 אברכים מאנ"ש, הקרובים והרחוקים, מכל ערי אמריקה.

נשמעו דברים מפי חשובי אנ"ש, וכן מהאורחים החשובים שהגיעו במיוחד למעמד: הרה"ח ר' יעקב שלמה מוזסון שליט"א, והר"ר יעקב יעקב נתן אנשין שליט"א.

כמו כן נערך 'רב שיח' מרתק, עם שלושה אברכים שהתקרבו לאור הנחל נובע, ובו ליבנו כמה נושאים הנוגעים להתקרבות לרבינו הקדוש.

זכור אהבתך הישינה

במוצאי הילולת מוהרנ"ת ביום עשרה בטבת, נערך כינוס אדיר ע"י חבורות 'מורשת הנחל', עם למעלה מ-700 אברכים מ-22 מחוזות החבורות, בכדי לעורר את האהבה הגדולה, ולהגביר את תנופת הפעילות בכל ענייני החבורות.

במהלך הכינוס נערכה תערוכה מיוחדת מכל שנות קיום החבורות, וכמו כן הוצבה 'תיבת התקשורת' מיוחדת, בו קיבל על עצמו כל אברך להשתתף בקביעות בחבורה שבועית. ובסוף המעמד חתמו כלל המשתתפים על השתתפות קבועה בהוצאות הממון של החבורות, כציווי של מוהרנ"ת בעל הילולא.

נשמעו דבריהם של הרה"ח ר' נתן ליברמנט שליט"א, והרה"ח ר' מאיר קרליבך שליט"א.

מהנעשה והנשמע

בית המדרש נועם ה': התקיימה סעודת היכולא רבתית. דיברו: הרה"ח ר' שלמה רובינפנד שליט"א, והגה"צ רבי נחמן בידרמן שליט"א, בגדולת בעל היכולא. כמו כן, התקיימה במקום מכירת ענק של ספרי ברסלב במחיר הקרו, להפיץ אורו של רבינו.

ארגון 'החזיקו': כינוס ייסוד החבורות הראשון, התקיים בעיר"ק צפת בהשתתפות עשרות אברכים שישתתפו בס"ד בקביעות בחבורות השבועיות.

היכולות מוהרנ"ת ברחבי תבל: בכלל סעודות היכולא נשמעו דברים נלהבים במשנתו של מוהרנ"ת, וכמו כן התקיימו מכירות ספרי ברסלב בכמה וכמה מוקדים. זכורו יגן עלינו!

כיצד מגלים את התורה שמלוכש בכל דבר?

האם מקבלים כהיום תורה אצל רביה"ק, והאם אדם פשוט יכול לגלות את ה"תורה הצפונה" המלוכשת בדברים הגשמיים?

שאלה: בתורה הזמנית הנלמדת עכשיו בין אנ"ש [תורה לג] מבואר אודות הענין שהשי"ת נמצא בכל דבר, גם בלשונות העכורים ובדברים גשמיים, וגם במדור הקליפות. וזה, באמצעות התלבושות חיות אלקותו ית' באותיות התורה. אלא שאותיות התורה הנמצאים שם מפורזין ומפורזין, ועל ידי שמבקשים ומקבלים תורה אצל הצדיק שכפה את יצרו לגמרי, אזי אותיות התורה מתלקטין ובולטין ומצטרפין ואזי הרע [דהיינו הקל' והמידות רעות] נתבטל ונופל, וזוכים לגלות את התורה הצפונה, ובכך מוצאים ומגלים אלקותו ית'. ובכך ברצוני לברר: כיצד מיישמים את הדברים לעובדא ולמעשה? מה שייך היום לקבל תורה אצל הצדיק, ומה זה בכלל "לגלות התורה" שמלוכש בכל דבר? והאם זה שייך גם לאדם פשוט, שימצא את התורה המלוכשת שם?

ואודות שאלתך האם אדם פשוט יכול לגלות התורה שמלוכש בכל דבר, וכיצד מגלים את זה:

הנה הוא מבואר שם שהתפקיד שלנו הוא אכן לבקש את הצדיק ואת תורתו הק', וכמו שהזכרת, וזה גופא אצלנו ה'כפיית היצר'. כי הנה, בלי תורות רביה"ק אנחנו מסורים ביד ליבנו, שהתאוות ותולדותיהם שהן החכמות והדעות הנובעות מהן, שממלאים את המח והלב שלנו, הם הם שולטים בנו ומחליטים לנו האם צריך ואפשר למצוא את השי"ת בכל דבר ובכל מקרה שקורה איתנו. ומסתמא ידוע לך המהלך שלהם, ואין צורך לפרט. ולכן, כשאנו משליטים את הצדיק, שהוא יהיה אצלנו המח והדעת, ואנו מקבלים את דבריו בתמימות ופשיטות, אזי הרע שלנו נופל ונתבלבל.

כי "עיקר המלחמה לקשר החכמה שבמח עם הלב, בבחינת 'וידעת היום והשבות אל לבבך', שלא יהיה ברשות לבו רק יהיה לבו ברשותו. והצדיק האמת נגד העולם הוא בחינת ראש, והעולם נגדו הם בחינת גוף, ועיקר התיקון כשזוכין להיות מקורב ומקושר להצדיק כמו הגוף עם הראש" (ליקו"ה מצרנות ד, ט).

ואזי זוכים לגלות את הטוב / את התורה / את הצדיקים הגנוזים. והיינו: על ידי שלומדים את תורת רביה"ק ומתקשרים אליו, הרי כוחו הגדול מלווה אותנו שנוכל על ידו לגלות את התורה הגנוזה. ועוד, שבזה גופא אנו מתקרבים אליו ברובד יותר עמוק ומגלים עומק חדש גם ב'צדיקים הגנוזים'.

ובפשוטן של דברים: אסור לנו לתת לכלל סוגי מצבי החיים, הן טובים והן ח"ו רעים, לחלוף ולחמוק מעלינו מבלי שנוציא ונגלה את ה"תורה" שצפונה וגנוזה בהם, דהיינו מה המצב הזה "מלמד" אותי? איזה לימוד והוראה [מל' תורה] רוצה השי"ת לגלות לי כאן? איזה רמזים של התקרבות יש כאן?. ואכן לפעמים זוכים לגלות את זה מהרה, ולפעמים צריכים יותר לבקש ולחזור בהתבודדות. הכלל: לא עוזבים את המצב מבלי שישאר ממנו "תורה". אחרת, זה ממש "ביטול תורה"...

תשובה: ראשית כל, אשריך שזכית להיות בין הני חבורות שלומדים ומתעמקים והולכים עם תורות רביה"ק, וזוכין לחיות חיי עולם, חיים טובים ואמיתיים, וכמו שמבואר בתורה זו עצמה: הדרך להיות "איש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב" הוא על ידי בקשת השלום, "בקש שלום ורדפהו", דהיינו לבקש ולרדוף ולחפש בתורתו הק' כיצד לקיימה לעובדא ולמעשה. ומיניה וביה נמצאת תשובה לשאלתך 'כיצד מקבלים היום תורה אצל הצדיק'. שכן, עצם החיפוש והבקשה והלימוד בתורתו של רביה"ק, נחשב לקבלת תורה מהצדיק, והדברים פשוטים ומבוארים לרוב, הן בדברי רביה"ק עצמם, ובפרט בדברי תלמידו הק' מוהרנ"ת, שהיטיב לבאר שכל התיקונים הנוראים שעשה ופעל רביה"ק בהמשכת תורתו הק' בחיים חיותו בהעלאת הנפשות לבחי' עיבור [וכמבואר בתורה יג], נפעלים גם עכשיו כשאנו אתנו בחיים חיותו, כי גם עכשיו "אחר הסתלקותו שהוא בחינת לילה ואז נסתמו תרעין דגן עדן ונסתלק הדעת, אנו מחיין עצמנו בהתורה שהמשיך עלינו ביום, דהיינו בחיים חיותו. כי הצדיקים הגדולים, שהם בחינת משה, הם ממשיכין חידושי תורתם על ידי עליית הנפשות, והם ממשיכים התורה ממקום עליון נורא ונשגב כזה בשכל נפלא כזה, עד שיש כח בתורתם להשיב ולהחיות כל הנפשות שיעסקו בתורתם לנצח. כי התגלות תורתם היה על ידי שהעלו הנפשות כנ"ל, ובגודל כוחם העלו גם את כל הנפשות העתידין לבוא, בבחינת "ולא אתכם לבדכם וכו' כי את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה". והמשיכו התורה בקדושה כזאת עד שכל מי שיעסוק בתורתם תאיר לו התורה לצאת מחשכת אפלתו ... כי על ידי עוסקו בהתורה חוזר ונתחדש נפשו בבחינת עיבור מחמת שזאת התורה נמשכת מעלית התחדשות הנפשות את אשר ישנו פה ואת אשר איננו פה" (ליקוטי הלכות, אבידה ומציאה ג, ה).

נקודת הסב

על ידי שאדם שמח, על ידי זה הוא יכול להחיות אדם אחר, שהוא דבר גדול מאד לשמח לבב בני ישראל. כי רב בני אדם מלאים יסורים ודאגות וצרות משנות ואי אפשר להם לספר מה שבלבם, וכשבא אדם עם פנים שוחקות, יכול להחיות אותם ממש, והוא דבר גדול מאד. כי בשזוכה לשמח איזה אדם, הוא מתייה ומקיים נפש מישראל ממש.

(ליקוטי ענות, שמוחה לח)

טלפון בא"י: 02-5021316 • בארה"ב: 845.584.1011
אימייל: levuy148@gmail.com
להערות, לתרומות והנצחות או להפצת הגיליון באזור מגוריך, נא להשאיר הודעה במערכת לקבלת העלון מדי שבוע ניתן לשלוח אימייל למערכת

שיעורים ושיחות בעבודת ה'			
מערכת ברסלב			
נייט, שיעורים, נענונים, סיטורי התקרבות ועוד			
ענבלנד	ארה"ק	ארה"ב	ארץ
0330.350.3064	079.704.0073	718.362.8870	0330.390.0487 02.5.808.321 646.585.2985
קול איחוד ברסלב לטוה"ק 09-7721111			